

DE MOEDERS

DOOR

NANNIE VAN WEHL.

Een bekende zenuwarts, dokter Stekel, heeft een boek over Opvoedkunde geschreven voor Moeders. Nu heb ik een kritiek gelezen, waarin de dokter een weinigje à faire wordt genomen, omdat hij doet, alsof het terrein der opvoeding slechts aan de moeders behoort. Hij verloochent de vaders teveel, naar des recensenten zin.

Ik herinner me van vroeger in „Het Kind” óók een artikel, waarin er op gewezen werd, dat er in paedagogische handboeken enzoo-voorts teveel wordt gedaan, als waren er slechts moeders — geen vaders. Als ik zulk soort opmerkingen of verwijten lees, denk ik altijd: „Ach, lieve menschen! Of je nou hoog springt of laag springt — kijk eens rond: *hoe is de toestand?*”

Wie verrichten er in het werkelijke leven de opvoedkundige daden? Wie nemen de opvoedkundige maatregelen?

Onlangs, in een gezelschap, hoorde ik de moeder van een volwassen zoon zeggen: „Nu zal ik voor die laatste drie maanden een goeden repetitor voor hem nemen.” Een andere moeder zei: „Ik heb er al jaren op aangestuurd, dat ze nog vóór haar eindexamen kan stenografeeren en typen.” De vaders zaten hierbij. Wie in 't gezelschap zou ze ervan verdacht hebben, voor een oortje thuis te liggen? Schande zou ik roepen over de hoofden van de moeders, indien ze dit niet voor elkaar konden krijgen. Op enkele uitzonderingen na, hebben de mannen, de vaders, het te druk, dan dat ze bij het opvoeden handelen kunnen. Het handelen moet zijn aan de moeders. Wee de incompetenten moeder — sukkel, die wachten moet met haar maatregelen en haar straffen: tot vader 's avonds thuis komt. De moegewerkte, de afgesjouwde vader! Dat soort typen van moeders zijn uit den tijd. Gij, jonge mannen, zoekt uw portuur! Neem geen vrouw, waarvan je zóó al ziet, dat 't een hulpeloze sul-moeder zal worden! Ge kunt U in het leven van tegenwoordig die luxe niet permitteeren.

Of dan dus de vaders op slot van zake niet meetellen in de opvoeding?

Wie zal de mate meten? Zeggen, of 't méér of evenveel of minder is, zijn aandeel, vergeleken bij het moederdeel?

Hij hoeft niet te *doen*, hij heeft geen tijd te *doen*, hij moet zijn portuur zoeken zóó, dat hij zijn handen in dat opzicht vrij houdt — maar hij heeft *te zijn*. Zijn wezen bepaalt de atmosfeer van het huisgezin, de atmosfeer, waarin de kinderen opgroeien.

Hij kan de kracht en de zonneshijn zijn van zijn huisgezin. Ik ken ze zoo, van die vaders. Dan gaat de huisdeur open. Daar is Vader! Ze storten zich naar hem toe, ze hangen om hem heen. Honderd verhalen. „Kom jongens, nou opschieten, eerst aan tafel zitten.” Dan mogen de verhalen loskomen. En de zon schijnt. Vader knikt Moeder eens toe over de hoofden heen. Ze zitten allen in den stralenden zonneshijn. Gedaan hoeft er niets meer te worden, dat heeft Moeder gedaan, al of niet met behulp van handboeken als dat van Dokter Stekel. — Vader „is” met de kinderen.

Ieder zijn plaats en zijn taak. Maar de vaders hebben teveel aan hun hoofd om „op te voeden”.

